

„Boldog ember lehet az, aki saját közösségének bizalmát is élvezzi, és hivatásában is elismerik.”

Interjú Boda Jánossal, Kajdacs község polgármesterével

A Magyar Népművelők Egyesülete által alapított „Önkormányzatok a közművelődésért” díjat minden évben azoknak az önkormányzatoknak adományozzák, melyek példaértékű tevékenységet végeznek a közművelődési feladatellátás területén. Az elismerések átadására 2016-ban a XXXIII. Vándorgyűlésen került sor, ahol egyetlen kistélepülésként egy alig 1300 lelket számláló Tolna megyei falu polgármestere, Boda János állhatott a díjazottak között. Méltán, hiszen Kajdacson az elmúlt évtizedekben a

közösség megerősítése, helyben tartása, a közösségi művelődés, az ifjúsági közösségfejlesztés kiemelt feladatként jelent meg az önkormányzat feladatellátásában.

Ahhoz, hogy egy polgármester átérezze annak jelentőségét, hogy a település megtartó ereje a helyi közösség megerősítésében rejlik, nem kell közművelődési szakembernek lenni, ha azonban a polgármester művelődésszervező, még tudatosabb lehet ez a fajta építkezés. Boda János pedig nemcsak polgármester, de közművelődési szakember is, így nem véletlen, hogy nagy érzékenységgel, affinitással áll a közösségi kezdeményezések mellé, maga pedig évtizedek óta formálója, alakítója, kovásza a helyi közösségi életnek.

Több évtizede ismerjük egymást, nemcsak kiváló szakmai, partneri kapcsolatot, de nagyon jó emberi viszony is ápolunk egymással, így örömmel indultam Kajdacsra, hogy a kitüntetés átvételét követő napokban újra beszélgessünk arról, amiről már oly sokszor: az elmúlt évek, évtizedek fejlesztéseiről, a helyi közösségi életéről, a szolgáltató faluház helyi fiatalok életében betöltött szerepéről.

Czink Judit: Pontosan két évtizeddel ezelőtt tértél haza szülőfaludba, ahol a helyi önkormányzati választáson bekerültél a képviselőtestületbe, ami annak bizonyítéka, hogy a helyben élők mindjárt kitüntettek bizalmukkal. Ezzel egyidejűleg megbízást kaptál az önkormányzattól szabadidő-szervezői feladatok ellátására, elsősorban a fiatalok közösségi aktivitásának erősítését várták tőled. Az első lépést, az összefogás szervezeti keretének megteremtését, egy újonnan alapított gyermek és ifjúsági klub létrehozásában képzelted el. Visszatekintve az elmúlt évtizedekre, a fejlesztési folyamatokra, elmondható, hogy Kajdacson az ifjúsági közösség fejlődésével szinte párhuzamosan komoly infrastrukturális fejlesztés is zajlott. Szakmai körökben ismert, hogy minden pályázati lehetőséget kihasználtak annak érdekében, hogy a fiatalok közösségi tevékenységéhez megfelelő körülményeket biztosítsatok. Hogyan indult ez a folyamat, melyek voltak a kezdeti lépések?

Boda János: Nagy örömmel láttam a feladatnak 1996-ban, hiszen könnyen motiválható, lendületes, agilis fiatalok éltek a faluban. Sokakban volt meg az igény a rendszeres találkozásra, arra,

A megszámpült Kajdacs Teleház főbejárata

hogyan az iskola után is összejöjjenek közös programokon, együtt töltsék a szabadidejüket. Meglévő közösségi igényre tudtam tehát építkezni. Kezdetben, a klub létrehozásakor szinte a nulláról indultunk, a klubhelyiséget az itt élő fiatalokkal közösen tettük rendbe, a helyiektől kölcsönkapott bútorokkal rendeztük be, felszerelésünk egyáltalán nem voltak, mindenki otthonról hozott be játékokat, technikai eszközöket, berendezéseket. A lelkesedés, a közös cselekvés, tenni akarás összetartó közösséggé formálta a tagokat, a kötetlen összejövetelek mellett később tudatosan terveztük meg a klub tevékenységét, ezt követően pedig a települési programokat, majd a szabadidős tevékenység mellett megkezdtuk értékfeltáró, értékőrző tevékenységünket is, elsőként felélesztettük a falu szüreti mulatságához kapcsolódó hagyományokat. Ez a folyamat napjainkban is zajlik, fontosnak tartjuk, hogy a tárgyi örökség megőrzésén túl a falu szellemi kulturális öröksége, hagyományai is feltárásra, továbbadásra kerüljenek. A közösség megerősödése maga után hozta a technikai fejlesztéseket is, mely szinte együtt zajlott a közösségi színtér újjáépítésével.

Először 1999-ben nyertünk kétmillió forintot a teleház pályázaton, akkor ebből az összegből irodatechnikai eszközöket és számítógépeket vásároltunk, ez utóbbira akkor már nagy igény volt a fiatalok körében. A nyertes pályázatot az addigra létrehozott Kajdacs Gyermekért és Ifjúságért Alapítvány nyújtotta be, a teleház üzemeltetője is a civil szervezet lett. A kezdeti lendület a későbbiekben sem csökkent, sőt, a sikerek további munkára, együttműködésre ösztönöztek a tagokat, akikben megfogalmazód-

dott a teleház mozgalomhoz való csatlakozás igénye, majd egy újabb sikeres pályázatnak köszönhetően 2000-ben meg is valósult a teleház létrehozása. A pályázaton az alapítvány vett részt, de az önkormányzat a kezdetektől támogatta a fejlesztési törekvéseket, első lépésként az önkormányzati tulajdonban levő jegyzői lakás átalakításával és ingyenes használatba adásával nyújtott segítséget. Ez a partnerség azóta is töretlen, az alapítvány és az önkormányzat teljes együttműködése tette és teszi lehetővé a folyamatos fejlesztést, a kitűzött célok elérését. A teleházat az önkormányzati hivatal melletti szolgálati lakásból alakítottuk ki és 2000 nyarán nyitotta meg kapuit. Egy ilyen beruházás másutt talán végeredménye lett volna a fejlesztésnek, de nálunk megint egy folyamat kezdetét jelentette. Ebben az időben a közösség könyvtára már évek óta nem funkcionált, az épület felújításával viszont lehetővé vált egy új könyvtári helyiség kialakítása. Ennek is nagy lelkesedéssel álltunk neki, a könyvek átköltözte-

tése, a könyvtár végleges berendezése ugyancsak a fiatalok közös munkájának eredményeként valósult meg.

A teleházat pillanatokon belül be is lakták a helyiek, értelemszerűen az lett az ifjúsági közösségi alkalmak, rendezvények helyszíne. Ekkor még kicsit szűkösebben, de kulturált körülmények és modern technikai felszerelések között találkozhattak, tarthatták összejöveteleiket, klubfoglalkozásait. A teleház minden nap várta a gyerekeket és fiatalokat, hétvégén pedig bővített nyitva tartással állt a felnőtt lakosság szolgálatára is. A kulturális programok szervezésén túl irodai szolgáltatásokat, internet hozzáférést, elektronikus levelezési lehetőséget, közhasznú információszolgáltatást, munkaügyi, számítástechnikai tanácsadást, ügysegédi tevékenységet biztosított a könyvtári szolgáltatás mellett.

Visszatekintve elmondhatom, hogy mindig volt valami olyan eredmény, ami nagy löketet adott a közösségnek, további elképzelések, álmok, tervek születtek. Nagy sikernek könyvelhetjük el, hogy a nyitást követő évben már a Magyar Teleház Szövetség által meghirdetett országos verseny keretében a Kajdacs Teleház „Arculati-díj” kategóriában első helyezést ért el, a teleház belső tereinek esztétikus kialakítása és egységes arculati elemeinek megtervezése, alkalmazása miatt. Ez pedig mindannyiunk együttes munkájának eredménye volt.

Cz. J.: Az ezt követő években zajló további fejlesztést több szakaszra oszthatjuk, hiszen három- négyévente újabb bő-

Ping pong meccs a közösségi tér „dühögőjében” a 2006-os bővítés után

Kézműves játszóház a teleházban

vítésen, megújuláson ment keresztül az épület, ami nyilván hatással volt a helyi közösségi művelődésre is. Milyen lépések, törekvések vezettek odáig, hogy napjainkban már egy kulturális és turisztikai szolgáltatási központ áll a települési közösség rendelkezésére, és a helyieken túl a Kajdacsra érkezőket is várja?

B. J.: A teleház tevékenységének bővülése, programjainak megnövekedett látogatottsága miatt szükségszerűen merült fel a további fejlesztés gondolata, valóban több szakaszra oszthatjuk azt az időszakot, míg elértük a mai állapotot. Az épület terjeszkedését értelemszerűen a környező házak, helyiségek a felújításba való bevonásával képzeltük el, hiszen így egy komplex épületgyűttesben, közösségi térben, egy helyben található meg mindenki számára szükséges szolgáltatásokat. Az első bővítés 2001-ben történt, amikor a szolgálati lakás mellett levő irodab épületből alakítottunk ki egy klubszobát. Itt már lehetőség volt nagyobb csoportos összejövetelek tartására, ekkor elkezdtük a pályaválasztási tanácsadó szolgáltatást, szakmai képzéseket indítottunk, és bekapcsolódtunk a Tolna megyei népfőiskolai hálózat tevékenységébe rendszeres összejövetelekkel, ismeretterjesztő előadásokkal, téli esték programsorozattal.

A következő bővítés megint egy pályázathoz kapcsolható, méghozzá a 2004-es „Kell egy hely!” programhoz, melynek keretében tovább terjeszkedett az épület a teleház mellett lévő tűzoltószertár épületének részbeni felújításával, a teleházzal történő összekapcsolásával, egybeépítésével. Ebben az épületben került kialakításra egy olyan méretű közösségi tér, ahol már konferenciákat, előadásokat és rendezvényeket is tudunk tartani. Az

új szociális blokk mellett készült még egy kisebb méretű terem is, mely kisebb létszámú közösségi alkalmakra, beszélgetésre, klubfoglalkozásokra nyújtott lehetőséget. A terjeszkedés nem állt meg, 2006-ban az akkorra már átalakított tűzoltószertár garázsának átépítése következett: ez a tér már kisebb zenés-táncos rendezvények lebonyolítására is alkalmassá vált.

A teleház működtetése során a Kajdacs Gyermekekért és Ifjúságért Alapítvány a generációk közti együttműködés erősítése érdekében a felnőtt és idősebb korosztályok bevonásával is szervezett kulturális műsorokat és végzett szolgáltatásokat. Az önkormányzat feladatellátási szerződés keretében ismerte el és támogatta az alapítvány tevékenységét.

A teleház és a kibővült ifjúsági közösségi színtér tökéletes helyszínt biztosított a település kulturális rendezvényeinek, viszont hiányzott egy színpaddal ellátott nagy rendezvényterem, ahol ünnepségeket, bálakat, nagyobb létszámú műsorokat is tudunk volna

tartani. Számunkra a legjobbkor indult az IKSZT program, melynek keretében a Címirtokosi pályázat benyújtásával és elnyerésével alapoztuk meg 2008-ban a fejlesztés lehetőségét, 2012-re pedig lezajlott a kivitelezés, az új fejlesztés keretében felépült az új művelődési ház, színházteremmel, előtérrel, kiszolgálóhelyiségekkel. Az új és a régi épület szerves egységet alkotva biztosítja a falu integrált közösségi szolgáltatását minden korosztály számára.

Az utolsó, sorban az ötödik bővítésre pedig a tavalyi évben került sor, amikor a tetőtérben elkészült egy 30 fős ifjúsági szálló, amely már a falu turisztikai fejlesztését is szolgálja, tovább bővítve az alapítvány tevékenységi körét.

Cz. J.: A teleház épületének folyamatos bővítése, fejlesztése önmagában is sikertörténet, de nyilván nem valószínű, hogy ez így történt volna, és mit sem érne a helyi közösség együttműködése, tenni akarása, összefogása nélkül. És kellett még hozzá egy elkötelezett, mindig a település érdekeit, a közösség megerősítésének célját szem előtt tartó ember is, akit 2006-ban, majd azóta is minden önkormányzati választáson polgármesterré választottak. A kajdacsiak ezzel ismerik el a településért végzett tevékenységedet, a közművelődési szakma pedig az „Önkormányzatok a közművelődésért” díj odaítélésével.

B. J.: Mindkét oldalról jövő elismerés nagy megtiszteltetés és öröm számomra. Boldog ember lehet az, aki saját közösségének bizalmát is élvezzi, és hivatásában is elismerik. Én pedig ezért igazán boldog ember vagyok.

BODA JÁNOS 1955-ben született Kajdacsra. A középiskola elvégzése után Szekszárdon, a Sárszeg ÁFÉSZ-nél dolgozott, közben munka mellett az Egri Tanárképző Főiskola közművelődés-pedagógia szakán szerzett diplomát. 1996-tól szülőfalujában tevékenykedik a közösségért, kezdetben általános iskolai nevelőként, teleházvezetőként, alpolgármesterként. 2006-ban és az azt követő két ciklusban is polgármesterré választotta a falu lakossága. Részt vett számos, önkormányzatok és civilszervezetek számára kiírt pályázat elkészítésében és megvalósításában, többek közt ifjúsági közösségi színtér, játszótér, Integrált Községi és Szolgáltató Tér, Ifjúsági Szállás létrehozásában, infrastrukturális fejlesztések megvalósításában, oktatási és szociális intézmények szakmai és felújítási programjainak kidolgozásában, lebonyolításában.

CZINK JUDIT több mint három évtizede dolgozik a közművelődés területén. Alapdiplomáját a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán szerezte, később felsőfokú kulturális menedzser végzettséget, majd az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán múzeumpedagógus szakdiplomát szerzett. Tolna megyében, Tamásiban él, szakmai pályafutását a helyi művelődési központban kezdte, majd a Magyar Művelődési Intézet Oktatási Osztályán dolgozott. Innét hazatérve, két évtizede végez közművelődési módszertani feladatellátást Tolna megyében, az idei év júliusáig a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Irodájának vezetője, ezt követően lakóhelyén, Tamásiban a Könnyű László Könyvtár és Művelődési Központ igazgatója. Szakmai munkájáért 2014-ben Bessenyei György-díjban részesült.